

HISTORIE: 24 let od velké dezinformace NATO, která vedla k bombardování Jugoslávie

- CZ24 News | 16. ledna 2023

SRBSKO/KOSOVO (JUGOSLÁVIE): Právě před 24 lety se v kosovské vesnici Račak odehrávaly události, které přímo vedly k bombardování dnešního Srbska americkými bombardéry. Údajný incident byl zinscenován tehdejší Kosovskou osvobozeneckou armádou (UČK).

Válka v bývalé Jugoslávii

Když se v devadesátých letech minulého století rozpadala Jugoslávie coby společný stát jihoslovanských národů, nevyhnuly se boje ani Kosovu, ačkoliv byly spíše ve stínu Bosny a dalších bojišť. Jugoslávské jednotky se ale v Kosovu střetávaly s místními ozbrojenými separatisty po celá devadesátá léta. V roce 1998 se situace výrazně zhoršila a stoupal mezinárodní tlak na vyřešení sporu. V říjnu 1998 byla uzavřena dohoda, podle které jugoslávská vláda umožnit návrat všech kosovských Albánců, kteří uprchli přes hranice do sousední Albánie. Do Kosova se tak začali vracet i bojovníci Kosovské osvobozené armády, což vedlo k dalšímu nárůstu násilí na obou stranách. Na začátku ledna 1999 při dvou útocích albánských bojůvek zahynulo několik srbských policistů.

Incident, který se nestal

Podle verze prezentované tehdy NATO měly následně dne 15. 1. 1999 jugoslávské vládní jednotky vtrhnout do sousední vesnice Račak, část obyvatel odvést do rokle a zastřelit. Tuto verzi události předložili Západu bojovníci UČK a místní albánští obyvatelé. Hlavním šířitelem byl potom William Walker, kontroverzní americký diplomat, který měl již v té době velmi pestrou profesní historii. V minulosti organizoval např. nelegální obchody se zbraněmi a podporu povstalců v Nikaragui v rámci aféry Írán-Contras (viz [ZDE](#)). Walker neváhal rovnou na místě vynášet kategorické soudy: „*Já neváhám obviňovat jugoslávské bezpečnostní síly. Budeme chtít vědět, kdo dával rozkazy, budeme trvat na tom, aby byla vykonána spravedlnost.*“ Západní novináři, doprovázející Walkera, poslušně potvrzovali jeho verzi.

Mrtví měli být bojovníci UČK

Prakticky okamžitě se začaly objevovat pochybnosti o věrohodnosti jejich verze událostí. V první fázi se poukazovalo zejména na to, že vládní jednotky celý zásah v Račaku řádně nahlásily všem pozorovatelským misím, dokonce i akreditovaným novinářům. Představa, že by před jejich očima páchali zločiny proti lidskosti, je přinejmenším zarážející. Z okolních hor byli navíc celou dobu ostřelováni bojovníky Kosovské osvobozené armády, takže je stěží představitelné, že by měli čas civilní obyvatelstvo shromažďovat, třídit, část následně odvést do rokle a tam uspořádat masovou popravu. Později se objevovaly další argumenty, zpochybňující oficiální verzi. Jugoslávští činitelé od počátku tvrdili, že celý „*masakr*“ byl fingován a s těly bylo manipulováno. Dokonce mluvili o tom, že měli být v boji padlí albánští bojovníci oblečení do civilního oblečení a vydáváni za popravené civilisty.

Bělehradská verze byla dokazována zejména zjištěním, že na rukou zastřelených osob byly objeveny zbytky střelného prachu, což lze těžko vysvětlit jinak, než že tito lidé nedávno stříleli. Rovněž se objevily pochybnosti vzhledem k oblečení některých obětí, neboť byly zaznamenány případy, kdy tělo bylo prostřeleno, ale oblečení, které jej zakrývalo, nikoliv. Zpochybňující svědectví přicházela také

od novinářů, kteří využili nabídky Srbů a sledovali z bezpečné vzdálenosti útok jejich policistů.

Podle těchto svědectví přišli srbští policisté do prakticky prázdné vesnice. Kouř se měl v lednovém dni zvedat v celé vesnici všehovšudy ze dvou komínů. Zato na ně čekali bojovníci Kosovské osvobozené armády, zakopaní v kopcích nad vesnicí. Jakmile kolem desáté hodiny srbští policisté vystoupili z obrněných vozů, měla je přivítat jejich palba. Hlavní boje se měly odehrát nikoliv ve vesnici, ale v lesích nad ní.

Záminka pro bombardování Jugoslávie

Údajný incident v Račaku se stal jednou ze záminek pro NATO, aby se začalo vměšovat do vnitropolitické situace v bývalé Jugoslávii, když se postavilo na stranu Albánců z důvodu toho, že Srbsko bylo podporováno ze strany Ruska. 24. března 1999 zahájila vojska NATO vzdušné úderý proti Srbsku, které trvaly do 10. června 1999. Jde o válku, která byla vedena výlučně jako válka letecká a dostala název Operace Spojenecká síla. Tuto válku sice nejdříve schválila Rada bezpečnosti OSN, která situaci označila za hrozbu pro mezinárodní mír a bezpečnost v tamní oblasti, ale v důsledku veta ze strany Ruské federace a Číny nebyla schválena další rezoluce, která by dala zmocnění užít všech nezbytných prostředků. Šlo tedy o válku nelegální.

Zpracoval Rudolf Hruboň

[ZDROJ](#)